

Рецензії, відгуки, презентації

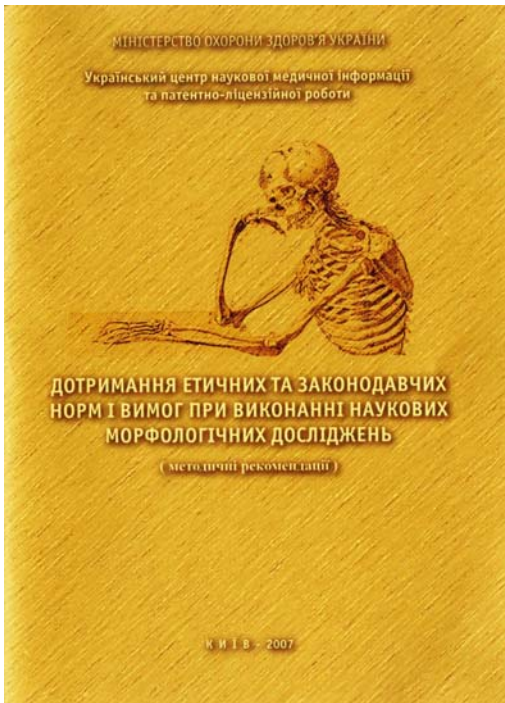
Шановні читачі! У цьому випуску журналу редакція представляє до вашої уваги методичні рекомендації, що укладені вітчизняними морфологами Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика, Національного медичного університету імені О.О.Богомольця і Бюро судово-медичної експертизи Головного управління охорони здоров'я Дніпропетровської обласної державної адміністрації, а також навчально-методичний посібник з гістології, який створений у Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця.

Дотримання етичних та законодавчих норм і вимог при виконанні наукових морфологічних досліджень (методичні рекомендації) / В.Л.Кулініченко, В.Д.Мішалов, Ю.Б.Чайковський, С.В.Пустовіт, В.В.Войченко.- МОЗ України.- Київ, 2007.- 30 с.

Рецензенти:

В.Г.Бурчинський – кандидат медичних наук, доцент, голова проблемної комісії АМН та МОЗ України за фахом "Судова медицина";

П.І.Черв'як – доктор медичних наук, професор, головний позаштатний спеціаліст МОЗ України з патологічної анатомії, Заслужений діяч науки і техніки України.

Основні розділи посібника

- I. Етичні, законодавчі та правові норми та вимоги до проведення морфологічних досліджень
- II. Етичне, правове та законодавче регулювання досліджень з судової медицини
- III. Етичне, правове та законодавче регулювання досліджень з патологічної анатомії
- IV. Етичне, правове та законодавче регулювання досліджень з нормальної анатомії та гістології, цитології і ембріології

Висновки

Резюме

Форма інформованої згоди на взяття анатомічних органів, тканин, їх компонентів та фрагментів (додаток)

Передмова авторів

Важливою складовою багатьох біомедичних досліджень, які проводяться з науковими цілями, є вивчення морфологічних змін органів і тканин

померлої людини. В Україні правила та порядок проведення судово-медичних, патологоанатомічних досліджень, а також взяття органів та тканин померлої людини з метою трансплантації, визна-

чаються законодавчими актами та нормативними документами.

Всі нормативні вимоги щодо роботи судово-медичної та патолого-анатомічної служби спрямовані на регламентацію досліджень, метою яких є встановлення причини смерті людини, наявності, характеру і механізму виникнення тілесних ушкоджень, часу настання смерті та ін.

В той же час, етико-правові та законодавчі питання щодо регулювання морфологічних досліджень з науково-дослідною метою, яка не пов'язана з встановленням причин смерті людини, в українському законодавстві практично не розроблені або мають фрагментарний характер.

Тому судово-медичні експерти, патологоанатоми, анатоми та гістологи, науково-дослідні проекти яких передбачають використання органів, тканин або тіла померлої людини, змушені працювати в складних умовах, практично поза етико-

правовим та законодавчим регулюванням. Враховуючи щорічне чисельне планування морфологічних наукових досліджень (у переважній більшості - дисертаційних), проблема їх етичної і правової регламентації залишається актуальною. Актуальною залишається й розробка підходів щодо її етико-правового та юридичного вирішення.

В запропонованих методичних рекомендаціях узагальнені та наведені сучасні біоетичні принципи та норми українського законодавства щодо регулювання морфологічних досліджень з судової медицини, патологічної та нормальної анатомії, гістології, цитології та ембріології людини.

Методичні рекомендації призначені для здобувачів та аспірантів з судової медицини, патологічної та нормальної анатомії, гістології, цитології та ембріології людини і вперше видаються в Україні.

